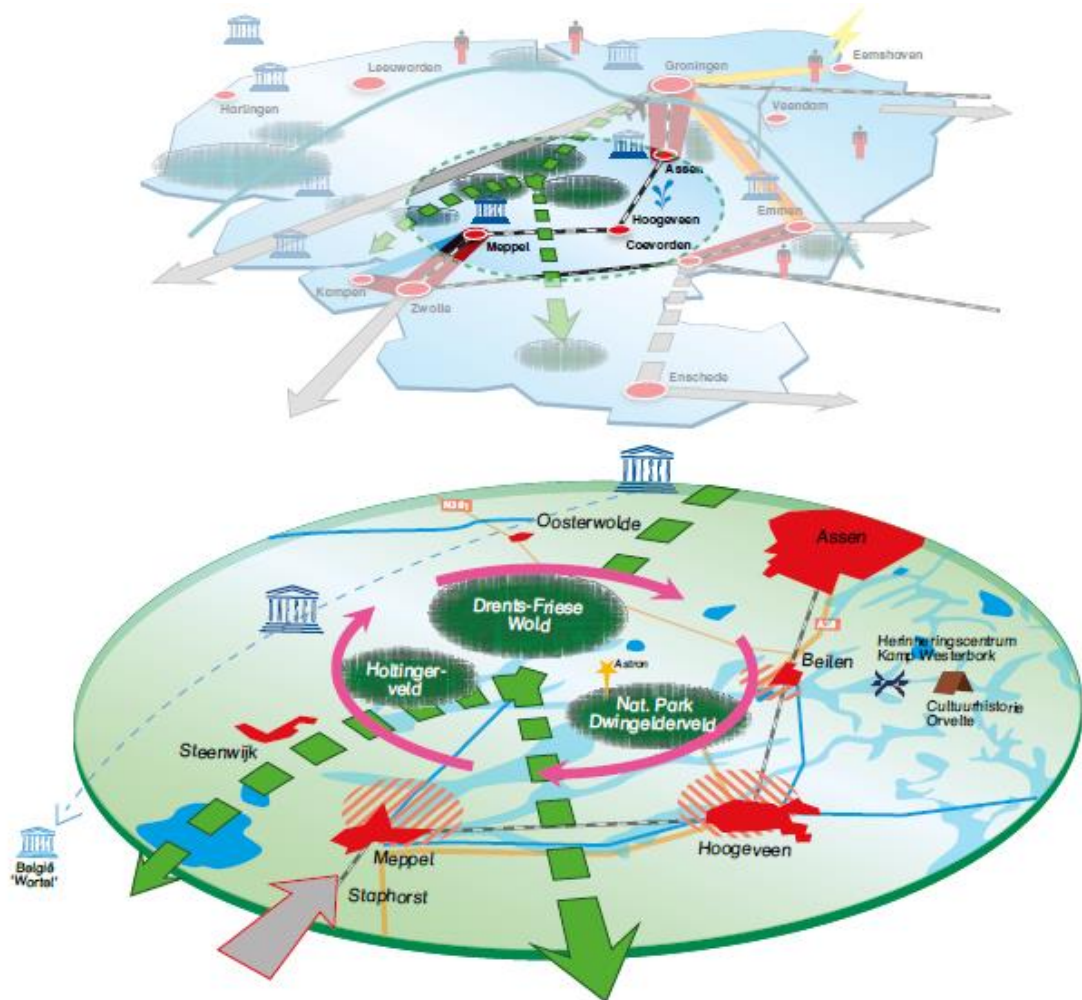

Samenwerkingsagenda

Zuidwest Drenthe

Bij elkaar komen is een begin, bij elkaar blijven is vooruitgang, met elkaar samenwerken is succes.

Henry Ford

Voortgangsrapportage 2016

Jaarverslag 2015 en planning 2016

Samenwerken in Zuidwest-Drenthe

Eind 2013 stelden we de samenwerkingsagenda Zuidwest Drenthe vast. Deze agenda is het gezamenlijke kader voor een nieuwe wijze van samenwerken tussen provincie Drenthe, waterschap Reest & Wieden en de gemeenten Hoogeveen, Westerveld, Meppel, Midden-Drenthe en de Wolden.

Basis voor het gezamenlijke kader zijn de huidige beleidsuitgangspunten van de zeven partners. Bij de totstandkoming van de Samenwerkingsagenda zijn deze opgaven naast elkaar gelegd en is gezocht naar samenwerkingskansen en urgente gedeelde opgaven.

Grote meerwaarde van de agenda is dat gemeente, waterschap en provincie als gelijkwaardige partijen aan tafel zitten en ook de verantwoordelijkheid voor resultaat en financiering delen. Dat komt omdat door een goede onderlinge relatie partijen in een eerder stadium betrokken worden. Een voorbeeld van gedeelde verantwoordelijkheid is het roulerend voorzitterschap en secretaris van de stuurgroep. In 2015 leverde gemeente De Wolden de voorzitter en secretaris. Dat stokje neemt gemeente Westerveld per 1 januari 2016 over.

Daarnaast worden ook de onderwerpen verdeeld. De gemeenten trekken het project Landschapsfinanciering, het waterschap heeft zich verantwoordelijk gesteld voor verwerken van afvalstromen tot grondstof. De provincie heeft gezorgd voor het opstellen van de Lokale ontwikkelstrategie LEADER. Al deze projecten kunnen alleen succesvol zijn, omdat alle partijen erbij betrokken zijn.

Het kernteam vervult een cruciale rol in de afstemming, aansturing en coördinatie.

Resultaat prioriteiten 2015

1. Leader

Het doel is een Leader programma te starten in Zuidwest Drenthe met de focus op vrijetijdseconomie. Om de benodigde Leadersubsidie en cofinanciering te verwerven is een Lokale Ontwikkel Strategie (LOS) opgesteld. De strategie richt zich op:

1. kwaliteitsimpuls voor vrijetijdseconomie (be good),
2. meer samenwerking en gezamenlijke promotie (tell it).

De Lokale Actie Groep (LAG) heeft de LOS ingediend bij het landelijke selectiecomité. In november werd de LOS door het comité goedgekeurd. In januari 2016 neemt Gedeputeerde Staten een besluit over de provinciale cofinanciering. De gemeentelijke cofinanciering is al vastgelegd.

Organisatie: In 2015 is de LAG geïnstalleerd, bestaande uit vertegenwoordigers uit de sector vrijetijdseconomie en de betrokken overheden. De provincie heeft een Leader coördinator aangesteld om het Leaderprogramma in Zuidwest Drenthe te trekken. Binnen het Bestuurlijk Overleg Samenwerkingsagenda Zuidwest Drenthe is Jan ten Kate contactpersoon voor Leader.

POP 3: Leader is een van de onderdelen van POP 3, het Europees programma voor plattelandsontwikkeling, een van de pijlers van het EU landbouwbeleid. De regeling is door de rijksoverheid nog niet opengesteld voor Nederland. We verwachten dat de regeling begin 2016 wordt opengesteld.

Hoewel er in 2015 veel werk is verzet, is het niet gelukt om al in 2015 te starten met projecten van ondernemers. De oorzaak is gelegen in de trage besluitvorming op landelijk niveau. Bij ondernemers leidt dit tot ongeduld.

Trekker: provincie.

Uitvoering: LAG en Leader coördinator

2. Toeristische ontsluiting

Ontsluiting van recreatieve kernen en voorzieningen en van de belangrijkste toeristische trekpleisters van ZW Drenthe. Een analyse van vervoersstromen en wensen moet inzicht geven hoe het gesteld is met die ontsluiting en wat eventuele knelpunten/verbeterpunten zijn. Extra OV lijnen ligt niet in de lijn van de verwachting, omdat OV per saldo altijd extra geld kost.

De bedoeling was om deze analyse mee te nemen in het Provinciaal Verkeers- en vervoersplan, dat in 2015 werd herzien. Het bleek echter niet mogelijk te zijn om de toeristische vervoersstromen apart mee te nemen in het PVVP. Daarom kon deze analyse niet worden uitgevoerd.

Uit navraag bij het recreatieschap Drenthe blijkt dat de ontsluiting van het gebied geen apart knelpunt of aandachtspunt is. Wel is er aandacht voor de vindbaarheid (bebording en digitale vindbaarheid) en de toegankelijkheid (parkeren, overstaplocaties, Poorten, etc.) van de grote natuurgebieden in Zuidwest Drenthe. Dat vraagstuk staat op de agenda van het Bestuurlijk Overleg Regionaal Landschap Drents Friese Grensstreek.

Conclusie: de beoogde analyse is niet uitgevoerd. Het vraagstuk is niet urgent genoeg om een aparte analyse te starten. Het thema wordt als prioriteit afgevoerd van de lijst.

3. Afstemmen promotie

De vrijetijdseconomie in Zuidwest Drenthe kan een impuls krijgen als de promotie van Marketing Drenthe en de onderliggende regio's beter op elkaar worden afgestemd. Dat is primair een taak van de branche zelf, maar een faciliterende overheid is hierbij onmisbaar. Onderzoek wijst uit dat samenwerking hier het meeste oplevert voor het gebied als geheel. Toch blijft het lastig om individuele ondernemers en lokale samenwerkingsverbanden allemaal achter één promotiecampagne te verenigen.

Afstemming van promotie is geborgd in de Lokale Ontwikkel Strategie. Het Leaderproject ondersteunt alleen aanvragen als aansluiting is gezocht bij de regionale en provinciale promotiecampagnes.

Conclusie: de noodzaak om regionaal en provinciaal samen te werken, en promotie op elkaar af te stemmen onder de vlag van Marketing Drenthe, wordt bestuurlijk en ambtelijk breed onderkend. Het blijft nodig om hier aandacht voor te vragen bij ondernemers en bij toeristische organisaties.

Daarom is het een agendapunt van het ambtelijk overleg leader Zuidwest Drenthe. Maar dit onderwerp komt niet afzonderlijk terug in de prioritering voor 2016.

Trekker: De Wolden.

4. Financieringsmogelijkheden landschap en natuur (buiten de EHS)

Het pilotproject Landschap Onderhouden We Samen (LOWS) werd van 2013-2015 uitgevoerd in Zuidwest Drenthe. Onder begeleiding van Stichting Landschapsbeheer Drenthe oefenden groepen vrijwilligers en agrariërs met Streekbeheer. Daarbij maakten ze samen een gebiedsplan voor landschapsbeheer (groen en blauw). Streekbeheer blijkt een goede manier te zijn om het landschap te beheren en de betrokkenheid van de inwoners met het landschap te vergroten. Dat blijkt uit de inhoudelijke evaluatie die eind 2015 is uitgevoerd en vastgesteld.

In 2015 is onderzocht of er Europese subsidieregelingen zijn waarmee we het landschapsbeheer kunnen financieren. Zo is gekeken naar de fondsen POP, Life+ en Interreg. Interreg lijkt het meest kansrijk te zijn onder het thema biodiversiteit.

Ook werden de mogelijkheden van een gebiedsfonds verkend door voorbeelden van gebiedsfondsen elders in Nederland te bekijken. Daaruit bleek dat de gebiedsfondsen meestal voor het overgrote deel worden gevuld met publieke middelen. Om private middelen te kunnen betrekken is het essentieel dat het gebiedsfonds geworteld is in de samenleving. Als overheden kunnen we een gebiedsfonds wel steunen, maar wij kunnen niet een gebiedsfonds opzetten. Het initiatief moet uit de samenleving komen. Landschapsbeheer Drenthe verkent daartoe de mogelijkheden samen met enkele deskundige vrijwilligers.

Trekker: De Wolden en Midden Drenthe

5. Kernwaarden landschap Zuidwest Drenthe

Als nieuwe middelen beschikbaar komen voor landschapsbeheer (groen en blauw) dan zijn gezamenlijke afspraken nodig over de inzet van die middelen. Een extra werkgroep (werkgroep kernwaarden) deed daarom onderzoek naar de Kernwaarden van natuur en landschap in Zuidwest Drenthe. Dat resulteerde in een gebiedskaart en een lijst met gemeenschappelijke doelen en prioriteiten op het gebied van: landschap & cultuurhistorie, natuur, water en beleven & benutten. Op 21 augustus 2015 stelde het Bestuurlijk Overleg Samenwerkingsagenda Zuidwest Drenthe de kernwaarden vast als inhoudelijk kader voor het landschapsbeheer. Daarmee is dit thema afgerond.

Trekker: Meppel

Planning prioriteiten 2016

Concreet starten/voortzetten:

1. Recreatie en promotie

Leader

Het doel is om zo spoedig mogelijk in 2016 een Leader programma te starten in Zuidwest Drenthe met de focus op vrijetijdseconomie. In 2016 wordt uitvoering gegeven aan de Lokale Ontwikkel Strategie (LOS) dat zich richt op 1: kwaliteitsimpuls voor vrijetijdseconomie (be good) en 2: meer samenwerking en gezamenlijke promotie (tell it).

We verwachten dat de regeling begin 2016 wordt opengesteld, zodat ondernemers de eerste projecten kunnen indienen.

Trekker: provincie.

Uitvoering: LAG en Leader coördinator

Promotie

Het blijft noodzakelijk om regionaal en provinciaal samen te werken, en promotie beter op elkaar af te stemmen onder de vlag van Marketing Drenthe. Ook in 2016 wordt dit bestuurlijk en ambtelijk breed onderkend. Het blijft nodig om hier aandacht voor te vragen bij ondernemers en bij toeristische organisaties. In ieder geval is afstemming van promotie geborgd in de Lokale OntwikkelStrategie van LEADER. Op het moment dat dit begin 2016 van start gaat, krijgt dit onderdeel ook vorm. Wij vinden het belangrijk om vinger aan de pols te houden zowel via LEADER alsook middels de gezamenlijke borging van vrijetijdseconomie, het actiepunt hieronder.

Trekker: kernteam

Uitvoering: LAG en Leader coördinator

Gezamenlijke borging vrijetijdseconomie

Eén van de kerntaken van de provincie Drenthe is de economische ontwikkeling. De vrijetijdssector is daarbij van groot economisch belang. De sector zorgt voor veel werkgelegenheid en heeft bovendien een positief effect op de leefbaarheid van het platteland. Focuspunt van de huidige collegeperiode is 'Vrijetijdsprovincie nummer 1 van Nederland!' en 'Fietsprovincie nummer 1 van Nederland' zijn. Daarvoor heeft de provincie geld beschikbaar gesteld en vacatures uitgezet. Binnen Zuidwest Drenthe zijn erop het vlak van vrijetijdseconomie lopende projecten en samenwerkingsinitiatieven. Het is zaak om de ambitie van de provincie en die van de gemeenten aan elkaar te koppelen, zodat het elkaar versterkt.

Trekker: provincie.

2. Financieringsmogelijkheden landschap en natuur (buiten de EHS)

Uit het pilotproject Landschap Onderhouden We Samen (LOWS) en de inhoudelijke evaluatie daarvan die eind 2015 is uitgevoerd, blijkt dat Streekbeheer een goede manier is om het landschap te beheren en de betrokkenheid van de inwoners met het landschap te vergroten. Het streven is om vanaf 2017 het streekbeheer te implementeren in de reguliere werkwijze van Stichting Landschapsbeheer Drenthe. Op 25 februari stelt het Bestuurlijk overleg de kaders van streekbeheer vast. Daarna volgt de besluitvorming bij de overheden (over budget en inhoudelijke keuzes) en uiteindelijk leidt dat tot nieuwe prestatie –afspraken met Landschapsbeheer Drenthe.

2016 is een overgangsjaar, waarin we de activiteiten van de pilot zo goed mogelijk continueren. Gemeenten en provincie zoeken daarvoor (eenmalige) financiering.

Ook gaan we in 2016 aan de slag met doorontwikkelingsmogelijkheden voor streekbeheer. De focus ligt op:

- Mogelijkheden voor cofinanciering vanuit participatiebudgetten onderzoeken
- Verbinding zoeken met landschapsbeheer door TBO's (met name Staatsbosbeheer)
- Verbinding leggen met Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer, pilotgebied is Wapserveen
- Mogelijkheden voor Europese cofinanciering (met name Interreg is kansrijk) zoeken

Daarnaast gaat Landschapsbeheer Drenthe verkennen of er mogelijkheden zijn om samen met enkele vrijwilligers een gebiedsfonds op te richten. Als overheden kunnen we een gebiedsfonds wel steunen, maar wij kunnen niet een gebiedsfonds opzetten. Het initiatief moet uit de samenleving komen.

Trekker: De Wolden en Midden Drenthe

3. Van afval naar grondstof

Vorig jaar is een inventarisatie gemaakt van de lopende initiatieven op dit vlak. Ook is in beeld gebracht welke hoeveelheden door de verschillende overheden worden verzameld/verwerkt. Uit de resultaten blijkt dat er allerlei initiatieven lopen en dat er veel belangstelling voor is. Daarom wordt dit project in 2016 voortgezet. Er volgt een verdere verkenning van de mogelijkheden voor het verwerken van verschillende afvalstromen tot energiebronnen en nieuwe grondstoffen.

Trekker: Waterschap

4. Koppelen lokale projecten aan financieringsprogramma's

Het kernteam onderzoekt hoe de benutting in Zuidwest Drenthe is van de provinciale regeling Vitaal Platteland/dorpsinitiatieven. Voor de eerste tender in 2013 werden veel te veel projecten ingediend. Slechts een klein deel kon worden gehonoreerd. Dat leidde ertoe dat veel indieners van dorpsinitiatieven teleurgesteld raakten en geen projecten meer wilden indienen. Ook is gebleken dat

de regeling best ingewikkeld is voor de dorpsinitiatieven. De provincie heeft in 2015 ondersteuning gevraagd van Stamm, BOKD en Landschapsbeheer Drenthe om initiatiefnemers te helpen bij de indiening van projecten. Dezelfde organisaties hebben in 2015 de regeling en de effectiviteit ervan geëvalueerd. Dit leidt ertoe dat in 2016 een nieuwe regeling (actieprogramma) van start gaat die beter aansluit bij de gemeentelijke programma's om dorpsinitiatieven te ondersteunen. Er is nog 2,5 miljoen euro te besteden voor heel Drenthe.

Provincie Drenthe heeft de gemeenten gevraagd om in het kader van het Programma Natuurlijk Platteland meekoppelkansen te benoemen. Meekoppelkansen zijn bijvoorbeeld projecten/ideeën van inwoners en ondernemers die in een gebiedsontwikkeling kunnen worden meegenomen.

Trekker: kernteam

5. Economie en Natuur

In september 2015 hebben wij de landelijke trendverkenning Landelijk Gebied besproken. Het doel was te verkennen welke onderwerpen voor de Samenwerkingsagenda Zuidwest Drenthe mogelijk van belang kunnen zijn. Hieruit is naar voren gekomen dat 'het samen op laten gaan van economische en natuurdoelen' een gezamenlijk agendapunt is voor 2016. Dit onderwerp speelt in de Natuurvisie Drenthe, PAS, etc. Het doel is om spanning tussen economische en natuurdoelstellingen in een aantal gevallen om te zetten naar kansen. Een koppelkans met dit thema is duurzame landbouw. Hoe past deze vorm van landbouw binnen de nieuwe regels aangaande natuur en kan het de economische functie behouden/versterken.

Trekker: kernteam